

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoCsp/56/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118339148
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Blaha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6118339148.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Blahu, členiek senátu JUDr. Márie Jamriškovej, PhD. a Mgr. Miriam Kamenskej v právnej veci žalobcu KRUK Česká a Slovenská republika s.r.o., so sídlom Československé armády 954/7, 500 03 Hradec Králové, Česká republika, IČO: 247 85 199, zast. Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., sídlom Jilemnického 4012/30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352 proti žalovanému J. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. o zaplataenie 300,-Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Revúca sp. zn. 3Csp/24/2019-193 zo dňa 30. júna 2020 takto

rozhodol:

- I. Rozhodnutie Okresného súdu Revúca sp. zn. 3Csp/24/2019-193 zo dňa 30. júna 2020 potvrdzuje.
- II. Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozhodnutím v prvej výrokovej vete žalobu v celom rozsahu zamietol. V druhej výrokovej priznal žalovanému nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V tretej výrokovej vete rozhodol, že Slovenská republika má nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa domáhal voči žalovanému zaplataenia sumy 300,-Eur s úrokmi z omeškania z titulu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá jeho právnym predchodcom - spoločnosťou Provident Financial, s.r.o., IČO: 35 805 731 dňa 11.03.2015 so žalovaným pod č. 611168083, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý bezúčelový úver v sume 300,-Eur, pričom peňažné prostriedky boli poskytnuté prostredníctvom predplatenej platobnej karty odovzdanej žalovanému. Žalovaný sa zaviazal uhrádzať pôžičku v 60-ich týždenných splátkach so splatnosťou prvej splátky dňa 31.03.2015 a splatnosťou poslednej splátky dňa 04.05.2016. Žalovaný sa zaviazal zároveň uhradiť aj celkové náklady vo výške 96,14 Eur zahŕňajúce úrok a poplatok za garantovanú službu. Z uzavretej zmluvy o poskytovaní služby Komfort, ako dobrovoľnej doplnkovej služby poskytnutej za poplatok 154,50 Eur, si žalobca nárok neuplatnil. Žalovaný nesplácal splátky riadne a včas a bol vyzvaný na úhradu dlžnej sumy, ktorú neuhradil. Uplatnená suma 300,-Eur predstavuje dlžnú istinu úveru. Dňa 16.12.2016 bola postúpená uvedená pohľadávka od pôvodného veriteľa Provident Financial, s. r. o. žalobcovi, o čom bol žalovaný upovedomený.

3. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že v odpore proti vydanému platobnému rozkazu žalovaný namietal, že nikdy nevyužíval služby spoločnosti Provident Financial, s. r. o., nebol držiteľom žiadnej platobnej karty a prvýkrát počul o pôžičke, keď prevzal žalobu, pričom namietal, že podpisy uvedené na listinách sa nezhodujú s jeho podpismi a museli byť zneužitie jeho osobné údaje a občiansky preukaz, pričom žalovaný podozrieval O. I..

4. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ďalej vyplýva, že žalobca v podaní doručenom súdu dňa 15.04.2019 vzal žalobu v celom rozsahu späť s poukazom na zásadu hospodárnosti, pretože znalecké dokazovanie by neprimerane navýšilo trovy konania. Žalovaný so späťvzatím žaloby nesúhlasil z dôvodu, že chcel mal istotu, že nemá zaplatiť žiadnu sumu.

5. Okresný súd svojim uznesením č. k. 3Csp/24/2019-123 zo dňa 28.11.2019 späťvzatie žaloby nepripustil, pretože mal za to, že žalovaný nesúhlasil so späťvzatím žaloby a so zastavením konania z vážnych dôvodov. Uviedol, že vyriešenie otázky, či došlo k uzavretiu zmluvy je dôležité, aby obe strany mali právnu istotu, či žalobca má pohľadávku voči žalovanému alebo nie a má zásadný význam pre žalovaného. V tomto rozhodnutí uviedol, že pokiaľ tvrdenia žalovaného nie sú preukázané, k čomu má dôjsť v konaní, žalobca považuje pohľadávku voči žalovanému za existujúcu a môže sa stále domáhať jej zaplataenia, a to súdne aj mimosúdne.

6. Vykonaným dokazovaním okresný súd zistil, že dňa 11.03.2015 bola vyhotovená zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, pričom ako veriteľ bol označený Provident Financial, s. r. o. a za dlžníka bol označený žalovaný. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 300,-Eur s dohodnutými 60-timi týždennými splátkami po 6,61 Eur a poslednou splátkou vo výške 6,15 Eur. Okresný súd zistil, že dňa 11.03.2015 bolo vyhotovené aj Vyhlásenie ku karte Provident vyplnením vopred pripraveného formulára vyhlásenia. Tento doklad tvorí Vyhlásenie o súhlase so zmluvou o predplatnej karte Provident, Potvrdenie o overení totožnosti držiteľa a prevzatí Vyhlásenia o súlade so zmluvou žiadateľom a Potvrdenie o prevzatí predplatnej karty Provident. Všetky tri súčasťi uvedeného vyhlásenia ku karte obsahovali rukou napísaný dátum a miesto a rukou napísaný podpis.

7. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súdom ustanovený znalec M. M. Erika Straková v znaleckom posudku uviedol, že podpis na spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 11.03.2015 nie je vlastnoručným podpisom žalovaného. Podpis na zmluve o poskytnutí služby Komfort zo dňa 11.03.2015 nie je vlastnoručným podpisom žalovaného a podpis na vyhlásení ku karte Provident nie je vlastnoručným podpisom žalovaného.

8. Na základe vykonaného dokazovania, a to z výpovede žalovaného a zo záverov znaleckého posudku okresný súd konštatoval, že zmluvu o spotrebiteľskom úvere nepodpísal žalovaný, ale iná osoba v jeho mene s použitím jeho osobných údajov a tiež občianskeho preukazu. Dospel k záveru, že nebola daná vôľa žalovaného uzavrieť zmluvu, teda ani jej prejav a jeho nasmerovanie na právne následky, a preto nemohlo dôjsť k platnému uzavretiu zmluvy medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným. Konštatoval, že pokiaľ bola zmluva za žalovaného podpísaná inou neznámou osobou, ktorá na konanie za žalovaného nemala žiadne oprávnenie a konala bez jeho vedomia za neho, ide o neplatný právny úkon, ktorého obsah odporuje zákonu, keď zákon pre právny úkon vyžaduje vôľu urobiť úkon a prejavenie tejto vôle spôsobom v súlade so zákonom. V predmetnej veci tieto požiadavky dodržané neboli. Podľa okresného súdu sa javí ako presvedčivé aj v tejto súvislosti tvrdenie žalovaného, že neprevzal ani finančné prostriedky, ktoré s najväčšou pravdepodobnosťou prevzala osoba, ktorá za žalovaného zmluvu podpísala. Okresný súd dospel k záveru, že žalobca odovzdanie finančných prostriedkov žalovanému nepreukázal, pričom potvrdenie o vyplatení je ním vytvorený dokument, ktorý nemôže byť hodnoverný na preukázanie tvrdenia žalobcu. Dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka, na základe ktorej nevznikla žalovanému povinnosť uhradiť úver, ani plniť iné zmluvné podmienky. V konaní nebolo preukázané, že by boli na základe zmluvy poskytnuté žalovanému finančné prostriedky, tieto čerpala iná osoba, preto okresný súd dospel k záveru, že žalovaný nie je povinný uhradiť žalobcovi žalovanú sumu ani z titulu bezdôvodného obohatenia. Na základe uvedeného žalobu zamietol.

9. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý mal vo veci úspech v celosti priznal nárok na ich náhradu, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia vyšší súdny úradník.

10. Konštatoval, že v priebehu konania vznikli štátu trovy konania, a to znalečné vyplatené znalcom z rozpočtových prostriedkov, pretože žalovaný, ktorý mal platiť preddavok na tieto trovy, bol oslobodený od platenia súdnych poplatkov a v zmysle § 253 ods. 2 CSP mu nebolo možné uložiť povinnosť uhradiť preddavok. Podľa okresného súdu Civilný sporový poriadok neupravuje náhradu trov konania štátu, a

preto o týchto trovách je potrebné rozhodovať analogicky podľa § 255 ods. 1 CSP podľa procesného úspechu strán sporu. Keďže v plnom rozsahu bol úspešný žalovaný, súd o trovách štátu rozhodol analogicky podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že Slovenská republika má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu. O výške týchto trov štátu rozhodne po právoplatnosti rozsudku vyšší súdny úradník.

11. Proti uvedenému rozhodnutiu podal včas v celom rozsahu odvolanie žalobca podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

12. V odvolaní poukázal na zásadu hospodárnosti konania, resp. procesnej ekonómie upravenú v § 157 ods. 1 CSP a v čl. 17 CSP ako na jeden z kľúčových ústavnoprávnych princípov riadneho fungovania justície. Porušenie princípu procesnej ekonómie zakladá zodpovednosť štátu za nedodržanie práv na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nedodržanie postupu v konaní podľa právnych predpisov, ako aj neúčelné vykonávanie procesných úkonov konajúcim súdom zakladá záver o porušení ústavného práva na prerokovanie veci bez prieťahov.

13. Žalobca v odvolaní poukázal na to, že vo svojom vyjadrení zo dňa 21.08.2019 uviedol, že nesúhlasí s tvrdeniami žalovaného o tom, že súdne rozhodnutie, ktorým by sa konanie zastavilo, by mohlo spôsobiť neistotu v jeho právnom postavení. Už v tomto podaní uviedol, že aj keby trestné konanie konštatovalo, že skutočnosti nenasvedčujú tomu, že došlo k spáchaniu trestného činu, ani znalecký posudok nie je v konaní potrebný a vypracovanie znaleckého posudku by bolo vo vzťahu k hodnote sporu nevhodné a neúčelné. Podľa žalobcu znalecké dokazovanie nebolo nevyhnutné, bolo vo vzťahu k žalovanej sume v rozpore so zásadou hospodárnosti konania a nebol dôvod, pre ktorý nemohlo byť konanie v celom rozsahu zastavené. Zdôraznil, že predmetom konania je nárok na zaplatenie 300,-Eur s príslušenstvom, pričom hodnota znaleckého posudku predstavuje sumu 693,22 Eur, t. j. viac ako dvojnásobne prevyšuje predmet sporu.

14. Žalobca v odvolaní odkázal na ust. § 185 ods. 1, § 251, § 255 ods. 1, § 253 ods. 1 a 2 CSP a nesúhlasil s postupom súdu prvej inštancie, ktorý priznal žalovanému ako aj Slovenskej republike nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi. Zdôraznil, že pri rozhodovaní o vykonaní navrhnutých dôkazov mal súd zohľadňovať význam navrhnutého dôkazu vo vzťahu k predmetu sporu, nákladnosť jeho obstarania a vykonania a sociálne postavenie povinnej strany. Zdôraznil, že trovy dôkazu, ktoré nie sú preddavkované platí štát iba ak to ustanovuje zákon a súd musí preto nevyhnutne zohľadniť aj záujmy osoby, ktorej trovy dôkazu bezprostredne vzniknú. Ak nemôžu byť tieto trovy vysporiadané zo zloženého preddavku, je oprávnená osoba odkázaná na konečnú náhradu trov konania proti konkrétnej sporovej strane v režime podľa § 262 CSP. Tou je spravidla procesne neúspešná strana alebo strana, ktorá zavinila zastavenie konania. Ak nevznikne právo na náhradu trov konania žiadnej zo strán, uloží súd povinnosť nahradit' trovy dôkazu strane, ktorá vykonanie dôkazu navrhla, resp. v záujme ktorej bol vykonaný dôkaz bez návrhu. Zdôraznil, že individuálny režim má v rámci CSP znalecké dokazovanie, ktoré je ex lege povinne preddavkové s výnimkou strany, ktorej bolo priznané oslobodenie od súdneho poplatku podľa § 254 CSP. Pritom strany aj súd musia v súvislosti so znaleckým dokazovaním zohľadniť, že štát vo všeobecnosti neznáša trovy dôkazu, vrátane trov znaleckého dokazovania. Poukázal aj na to, že vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená procesnou zásadou zodpovednosti za zavinenie. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie znamená, že trovy je povinná zaplatiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Odkázal na uznesenie Ústavného súdu ČR II. ÚS 563/01 alebo I. ÚS 469/04. Uviedol, že pokiaľ sporovej strane možno pričítať procesné zavinenie trov konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná ich náhradu protistrane.

15. Žalobca zdôraznil, že k späťvzatiu žaloby ho viedli dôvody, ktoré mu nie je možné pričítať - možné trestnoprávne okolnosti opisované žalovaným v odpore, zneužitie osobných údajov, občianskeho preukazu a sfaľovanie podpisu žalovaného, na ktoré žalobca nemal dosah. Zdôraznil, že pred podaním žaloby nemal inú možnosť, ako sa domáhať ochrany svojich práv, iba prostredníctvom podania žaloby. Existenciu takého dôvodu preto nie je možné pripísať na ľarchu žalobcu. Uviedol, že trovy potrebné na účelné vynaloženie alebo ochranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok, a to aj keď má sporová strana, v danom prípade žalovaný, nárok na náhradu trov konania, pretože mal vo veci plný úspech, ale každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne, čo platí aj pre trovy znaleckého dokazovania a odkázal pritom na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 78/03, sp. zn. III. ÚS 481/2015 a sp. zn. IV. ÚS 83/2018.

16. Podľa žalobcu vzhľadom k hodnote sporu, nákladnosti obstarania a vykonania znaleckého posudku, bolo vykonanie takéhoto dôkazu neúčelné v rozpore so zásadou hospodárnosti konania a žalobca sa nestotožnil s právnym názorom súdu, na základe ktorého priznal žalovanému a tiež Slovenskej republike nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu. Uviedol, že v predmetnom konaní neexistuje dôvod, na základe ktorého je žalobca povinný nahradiť trovy konania tak, ako je uvedené v napadnutom rozsudku okresného súdu. Vzhľadom k tomu, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

17. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 24.08.2020 a navrhol, aby odvolanie súd zamietol. Napadnuté rozhodnutie považoval za spravodlivé a zdôrazňoval, že keby nebol chránenou osobou, pravdepodobne by nevedel predplatiť náklady znaleckého posudku, pretože bol v napätej finančnej situácii aj pred zatknutím. Tvrdil, že zrejme by bol povinný zaplatiť uplatnenú sumu 300,- Eur bez toho, aby sa vyšetrila právoplatnosť dlžoby. Poukázal na to, že nesúhlasil so späťvzatím žaloby aj z dôvodu, že inak by nemohol na základe čoho požiadať, aby bol vymazaný z databázy neplatiťelov pôžičiek. Aj naďalej by zostal dlžníkom a nedostal by inú pôžičku od žiadnej bankovej či nebankovej spoločnosti. Uviedol, že súdne trovy v celom rozsahu spôsobil žalobca. Poukázal aj na to, že povinnosťou sprostredkovateľskej strany pri uzatváraní zmluvy bolo kontrolovať údaje a totožnosť osoby. Za to zodpovedá žalobca, resp. jeho právny predchodca. Žalobca by sa mal zamerať na to, ako vymáhať škodu od sprostredkovateľky za súdne trovy a neodvolávať sa.

18. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379 a § 380 Civilný sporový poriadok (CSP) v senáte bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods. 3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 11.03.2015 bola vyhotovená zmluva o spotrebiteľskom úvere XXXXXXXXXX s označením veriteľa - Provident Financial, s.r.o. Zmluva bola vyhotovená vyplnením vopred pripraveného formulára zmluvy s doplnením údajov o dlžníkovi a o úvere. Dlžník bol označený - J. O., r.č.: XXXXXX/XXXX, adresa: M. XXXX/XX, D. XXXXX s údajmi o úvere: výška úveru 300,-Eur, celkové náklady zákazníka 24,50 %, t. j. 47,01 Eur a poplatok za garantovanú službu 49,13 Eur, RPMN 64,61 %, celková čiastka, ktorú má zákazník zaplatiť 396,14 Eur, priemerná hodnota RPMN 34,42 %, splátky: 60 týždenných, prvá až po predposlednú vo výške 6,61 eur a posledná vo výške 6,15 eur, úver poskytnutý na dobu 60 týždňov, konečná splatnosť úveru siedmy deň 60.-teho týždňa po uzavretí zmluvy. V pravej spodnej časti zmluvy sa nachádza rukou napísaný dátum a rukou napísaný podpis zákazníka.

20. Dňa 11.03.2015 bolo vyhotovené Vyhlásenie ku karte Provident vyplnením vopred pripraveného formulára vyhlásenia. V hornej časti vyhlásenia boli rukou vypísané údaje držiteľa - žalovaného. Vyhlásenie tvorí Vyhlásenie o súhlase so zmluvou o predplatení karte „Provident“, Potvrdenie o overení totožnosti držiteľa a prevzatí Vyhlásenia o súhlase so zmluvou žiadateľom a Potvrdenie o prevzatí predplatení platobnej karty Provident, na konci ktorých samostatných častí sa nachádza rukou napísaný podpis.

21. Dňa 16.12.2016 zaslal pôvodný veriteľ Provident Financial, s.r.o. žalovanému na adresu Hlavná 24/47, Dunajská Streda 30.12.2016 oznámenie o postúpení pohľadávky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere XXXXXXXXXX na žalobcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 16.12.2016. Dňa 23.08.2018 zaslal žalobca žalovanému na adresu N. XX/XX, Q. O. výzvu na úhradu dlžnej sumy úveru.

22. Žalovaný v konaní namietal, že Provident financial s.r.o. mu nikdy neposkytla pôžičku, nedostal finančné prostriedky vo výške 300,-Eur a podozrieval konkrétnu osobu - O. I. zo zneužitia jeho občianskeho preukazu, pričom podal proti nemu aj trestné oznámenie. Žalovaný tvrdil, že na tých zmluvách, ktoré majú slúžiť podľa žaloby ako dôkaz, sú štyri alebo päť rôznych podpisov a ani jeden sa nepodobá na jeho podpis a rukopis.

23. Podľa znaleckého posudku znalkyne PhDr. PaedDr. Eriky Strakovej č. 13/2020 podpis na zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX nie je vlastnoručným podpisom žalovaného, podpis na zmluve o poskytnutí služby Komfort zo dňa 11.03.2015 nie je vlastnoručným podpisom žalovaného a podpis na Vyhlásení ku karte Provident pravdepodobne nie je vlastnoručným podpisom žalovaného.

24. Podaním doručeným súdu dňa 16.04.2019 žalobca vzal svoju žalobu späť v celom rozsahu s poukazom na zásadu hospodárnosti konania. V ňom uviedol, že nariadené znalecké dokazovanie by neprimerane navýšilo trovy konania.

25. K späťvzatiu žaloby došlo potom, čo súd prvej inštancie uznesením č. k. 3Csp/24/2019-83 zo dňa 03.04.2019 nariadil vo veci znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru písomznalectvo, odvetvie ručné písmo PhDr. PhaeDr. Erikou Strakovou, ktorá mala odpovedať na otázky, či podpis na zmluve o spotrebiteľskom úvere, na zmluve o poskytnutí služby Komfort a na vyhlásení ku karte Provident zo dňa 11.03.2015 je vlastnoručným podpisom žalovaného.

26. Žalovaný so späťvzatím žaloby nesúhlasil z dôvodu, že nikto mu nemôže zaručiť, že neskôr niekto neobnoví žalobu, keď už nebude chránenou osobou. Tvrdil, že v takom prípade by bol nútený zaplatiť preddavok za znalecký posudok, aby dokazoval svoju pravdu. Uviedol, že tiež sa nemôže spoľahnúť na trestné oznámenie proti O. I., keďže predpokladal, že i tam môžu vyšetriť jeho rukopis.

27. Žalobca vo svojom podaní doručenom súdu dňa 22.08.2019 nesúhlasil s tvrdeniami žalovaného o tom, že vydané súdne rozhodnutie môže spôsobiť neistotu v jeho právnom postavení. Pokiaľ prebieha trestné konanie, kde sa vo vzťahu k civilnému sporovému konaniu rieši otázka platnosti alebo neplatnosti podpisov na týchto dokumentoch, žalovaný je chránený výsledkami trestného konania. Ak by trestné konanie konštatovalo, že podpisy žalovanému nepatria, žalobca by nemal dôvod na opätovné podávanie žaloby a domáhania sa nároku. Ak trestné konanie bude konštatovať, že skutočnosti nenasvedčujú spáchaniu trestného činu, znalecký posudok ani nie je potrebný. Uviedol, že znalecké dokazovanie nie je vo vzťahu k žalovanej sume v súlade so zásadou hospodárnosti konania a nie je dôvod, pre ktorý by konanie nemohlo byť v celom rozsahu zastavené.

28. Nariadenie znaleckého dokazovania odôvodnil okresný súd procesnou obranou žalovaného, ktorý namietal, že podpisy na uvedených dokladoch mu nepatria.

29. Okresný súd uznesením č. k. 3Csp/24/2019 zo dňa 28.11.2019 rozhodol, že späťvzatie žaloby nepripúšťa. Tento postup odôvodnil tým, že žalovaný nesúhlasil so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov a je potrebné, aby bolo o žalobe žalobcu rozhodnuté. Za stavu, keď žalovaný namietal, že zmluvu s právnym predchodcom žalobcu neuzavrel a nie je povinný platiť dlžnú sumu, je vyriešenie otázky, či došlo k uzavretiu zmluvy dôležité, aby obidve strany sporu mali istotu, či žalobca má pohľadávku voči žalovanému alebo nie a má to zásadný význam pre žalovaného. Pokiaľ tvrdenia žalovaného nebudú preukázané, žalobca považoval pohľadávku voči žalovanému za existujúcu a mohol sa domáhať jej zaplataenia súdne aj mimosúdne. Rozhodnutím vo veci podľa okresného súdu bude právne postavenie žalovaného isté, či je povinný žalobcovi žalovanú sumu uhradiť alebo nie. Okresný súd preto považoval za potrebné vykonanie znaleckého dokazovania na preukázanie tvrdení žalovaného a následné rozhodnutie o žalobe. Bez tohto rozhodnutia podľa okresného súdu by bolo postavenie žalovaného neisté. Uviedol aj to, že v tejto súvislosti nie je podstatné, že vzniknú trovy znaleckého dokazovania, pokiaľ sú dané vážne dôvody nesúhlasu žalovaného so späťvzatím žaloby. Pokiaľ žalobca poukazoval na trestné konanie, kde sa mal posudzovať podpis na zmluve, okresný súd zistil, že toto konanie bolo skončené a v rámci neho nebolo a ani nebude vykonané znalecké dokazovanie, ktoré by mohlo mať vplyv na právne postavenie strán sporu a v rámci neho nedošlo k objasneniu, či žalovaný uzavrel so žalobcom zmluvu alebo nie.

30. Podľa čl. 2 ods. 1 z.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

31. Podľa čl. 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

32. Podľa čl. 4 ods. 2 CSP, ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

33. Podľa § 39 OZ zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

34. Po zhodnotení skutočností zistených z predloženého spisu dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie v tejto veci dostatočne zistil skutkový stav a zistené skutočnosti ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia správne posúdil, keď vydal napadnutý rozsudok, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie neodhali stranám sporu možnosť konať pred súdom a nezistil ani inú vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie o zamietnutí žaloby. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o nepreukázaní povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi uplatnenú sumu z dôvodu preukázania, že podpis na zmluve o úvere a ďalších dokladoch k tejto zmluve nepatrí žalovanému. Vzhľadom na obsah a rozsah žalobcom podaného odvolania odvolací súd vo veci udáva nasledovné.

35. Vzhľadom na námietku žalovaného o tom, že podpis na zmluve o úvere zo dňa 11.03.2015 ako ani podpis na vyhlásení ku karte Provident mu nepatrí, správne posudzoval súd prvej inštancie nárok uplatnený žalobcom vzhľadom na túto procesnú obranu a s prihliadnutím na výsledok znaleckého dokazovania, ktoré potvrdilo, že podpis žalovaného na uvedených dokladoch mu nepatrí. Na základe tejto skutočnosti dospel súd prvej inštancie k záveru, že zmluva o úvere je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka a na základe tohto úkonu žalovanému nevznikla povinnosť uhradiť úver ani splniť iné zmluvné podmienky. V konaní nebolo preukázané ani to, že by na základe uvedenej zmluvy boli reálne žalovanému poskytnuté finančné prostriedky. Okresný súd preto dospel k záveru, že žalovaný nie je povinný uhradiť žalobcovi žalovanú sumu ani z titulu bezdôvodného obohatenia. So záverom súdu prvej inštancie o tom, že nebol preukázaný vznik povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 300,-Eur z titulu vrátenia poskytnutého úveru na základe zmluvy zo dňa 11.03.2015 ako ani na základe vydania bezdôvodného obohatenia odvolací súd súhlasí.

36. Na rozdiel od súdu prvej inštancie však odvolací súd uvádza, že pokiaľ znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že podpisy na zmluve o úvere a ďalších dokladoch k nej prináležiacich zo dňa 11.03.2015 nepatria žalovanému, potom sa pri posudzovaní tohto právneho úkonu nemôže jednať o absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Výsledok zisteného skutkového stavu, že žalovanému podpis na zmluve o úvere nepatrí, treba právne posúdiť tak, že k uzavretiu žiadnej zmluvy o úvere medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným nedošlo. V danom prípade znalecké závery o tom, že podpisy na zmluve o úvere a na dokladoch s ňou súvisiacich žalovanému nepatria, nevyhnutne vedú k právnemu dôsledku o nepreukázaní existencie žiadneho právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným. Jedná sa teda v danom prípade o odlišné právne posúdenie na základe skutkového stavu zisteného okresným súdom zo strany odvolacieho súdu v tom, že nejde o absolútne neplatný právny úkon, ale o neexistujúci (ničotný) právny úkon. Pokiaľ osoba odlišná od žalovaného podpísala uvedenú úverovú zmluvu, použijúc pritom identifikáciu žalovaného napodobňujúc jeho podpis, nie je možné hovoriť o podpise „za“ žalovaného, ale o fingoanie, t. j. falšovanie podpisu žalobcu a v danom prípade nepripadá do úvahy ani možnosť aplikácie konania tretej osoby, ako zástupcu žalovaného, pretože zástupca akejkoľvek osoby sa podpisuje svojim menom a nie menom splnomocniteľa.

37. Odlišné právne posúdenie, t. j. neexistencia zmluvy, na rozdiel od záveru súdu prvej inštancie o jej absolútnej neplatnosti, však nič nemení na správnom závere súdu prvej inštancie o tom, že žalovanému nevznikla z tejto úverovej zmluvy zo dňa 11.03.2015 voči žalobcovi žiadna povinnosť na plnenie. Zároveň okresný súd správne konštatoval, že nebolo preukázané žiadnymi dôkaznými prostriedkami ani to, že to mal byť žalovaný, ktorému mali byť poskytnuté finančné prostriedky vo forme predplatennej karty.

38. Žalobca v odvolaní nenamietal skutkové závery o tom, že podpis na úverovej zmluve a na Vyhlásení ku karte Provident nepatria žalovanému a nenamietal ani záver súdu prvej inštancie o nepreukázaní poskytnutia finančných prostriedkov žalovanému. Žalobca namietal vo všeobecnosti tú skutočnosť, že v konaní nebol daný dôvod, pre ktorý by nemohlo byť konanie v celom rozsahu zastavené na základe jeho späťvzatia žaloby. Voči prvému výroku o zamietnutí žaloby žiadne iné skutkové a ani právne výhrady žalobca v odvolaní neuviedol. Odvolací súd zdôrazňuje, že so späťvzatím žaloby a nesúhlasom žalovaného so späťvzatím sa vysporiadal súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3Csp/24/2019 zo dňa 28.11.2019, v ktorom nesúhlas žalovaného so späťvzatím považoval za vážny dôvod, na základe ktorého späťvzatie žaloby nepripustil. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 10.12.2019 a okresný súd bol preto následne povinný ďalej konať vo veci a rozhodnúť o nároku žalobcu vo veci samej, t. j. rozsudkom.

39. S tvrdením žalobcu o tom, že boli dané dôvody na zastavenie konania, sa okresný súd vysporiadal v uvedenom rozhodnutí o nepripustení späťvzatia žaloby. V ňom sa súd prvej inštancie vysporiadal s tvrdeniami žalovaného, ktorý namietal svoju právnu neistotu, ak súd nerozhodne vo veci samej, ako aj s tvrdením žalobcu, že takáto právna neistota u žalovaného nie je v prípade zastavenia konania. Okrem tvrdenia o existencii dôvodov na zastavenie konania iný odvolací dôvod voči prvej výrokovej vete o zamietnutí žaloby žalobca v odvolaní neuviedol.

40. Uznesenie o nepripustení späťvzatia žaloby je uznesením, voči ktorému odvolanie prípustné nie je (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 CSP). V zmysle § 365 ods. 2 CSP je však stranám sporu daná možnosť, aby odvolanie voči rozhodnutiu vo veci samej, v danom prípade napadnutému rozsudku, odôvodnil žalobca aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, v danom prípade uznesenie o nepripustení späťvzatia žaloby, má vadu uvedenú v § 365 ods. 1 CSP a táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Žalobca však v podanom odvolaní, aj keď odvolací súd posudzoval jeho odvolanie podľa obsahu, neuviedol žiadne konkrétne skutkové a právne odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 CSP, ktorými by namietal vady uznesenia o nepripustení späťvzatia žaloby. Všeobecné konštatovanie žalobcu o tom, že zastavenie konania by nemohlo spôsobiť neistotu v právnom postavení žalovaného a všeobecné konštatovanie o tom, že nebol daný dôvod, pre ktorý by nemohlo byť konanie v celom rozsahu zastavené, nespĺňa požiadavku zákona na uvedenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 2 CSP.

41. S tvrdením žalobcu o tom, že by nedošlo k porušeniu právnej istoty žalovaného vydaním uznesenia o zastavení konania sa vysporiadal súd prvej inštancie v rozhodnutí o nepripustení späťvzatia žaloby. Svoje rozhodnutie náležite aj odôvodnil (bod 10 citovaného rozhodnutia). Súd prvej inštancie nepripustenie späťvzatia žaloby, t. j. existenciu vážnych dôvodov majúcich za dôsledok rozhodnutie o nepripustení späťvzatia žaloby odôvodnil právnou istotou vo veci samej, t. j. či tu je alebo nie je daná existencia pohľadávky žalobcu voči žalovanému, keďže tento namietal absenciu svojich podpisov na predmetných zmluvách. Uvedené rozhodnutie je právoplatné a žalobca ani v odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej nevytkol uvedenému rozhodnutiu žiadnu vadu v zmysle § 365 ods. 1 CSP, keď len všeobecne konštatoval iný svoj názor o tom, že vydaním uznesenia o zastavení konania k právnej neistote na strane žalovaného nedôjde. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/81/2010 vyplýva: „Posúdenie dôvodnosti nesúhlasu so späťvzatím návrhu je výlučne vecou úvahy súdu. Nemusí ísť len o dôvody a záujmy právne, ale aj závažné etické, morálne, ekonomické a iné motívy závažného charakteru, pre ktoré súd konanie nezastaví.“ V zmysle ďalšieho rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/136/2010 ďalej vyplýva, že vôľa žalobcu dosiahnuť zastavenie konania prostredníctvom inštitútu späťvzatia žaloby je limitovaná dvoma skutočnosťami, a to nesúhlasom druhej procesnej strany so zastavením konania a existenciu vážnych dôvodov, pre ktoré konanie zastaviť nemožno. Dôkazné bremeno takýchto vážnych dôvodov potom v konaní nesie žalovaný.

42. Znamená to, že rozhodovanie o dôvodnosti nesúhlasu so späťvzatím žaloby je vecou výlučne úvahy súdu. Pokiaľ žalobca v odvolaní nesúhlasil s posúdením závažnosti dôvodov uvedených okresným súdom v rozhodnutí o nepripustení späťvzatia žaloby, avšak neuviedol vady tohto rozhodnutia v zmysle § 365 ods. 1 CSP, potom neboli splnené predpoklady na to, aby rozhodnutie súdu o nepripustení späťvzatia žaloby bolo v tomto odvolacom konaní preskúmané odvolacím súdom s dôsledkom možného zrušenia rozhodnutia vo veci samej, t. j. napadnutého rozsudku. Pretože okrem všeobecného konštatovania o existencii dôvodov na zastavenie konania, avšak pri absencii uvedenia väd uznesenia

o nepripustení späťvzatia žaloby, žalobca žiadne iné dôvody nesprávnosti prvej výrokovej vety o zamietnutí žaloby neuviedol, odvolací súd napadnuté rozhodnutie v prvej výrokovej vete ako vecne správne potvrdil podľa § 387 CSP.

43. Nad rámec uvedeného považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že pokiaľ je v konaní tvrdená skutková okolnosť zakladajúca pochybnosti o pravosti podpisu žalovaného na zmluve, ktorá má zakladať existenciu právneho vzťahu medzi stranami sporu a ktorá má byť základom na plnenie a pokiaľ žalovaný navrhuje za tým účelom vykonať znalecké dokazovanie, nemožno nesúhlasu žalovaného so späťvzatím žaloby nepriznať účinky vážnych dôvodov. Rozhodnutie vo veci samej, po vykonanom znaleckom dokazovaní, dá odpoveď nie len v otázke existencie zmluvného vzťahu medzi stranami sporu, čím odstráni právnu neistotu obidvoch strán sporu, ale z pohľadu žalovaného má morálny význam aj v tom, že žiadnu povinnosť neporušil, ak sa preukáže jeho tvrdenie o tom, že podpisy na zmluve mu nepatria. V prejednávanej veci okrem iného nemožno neprihliadnuť ani tvrdenia žalovaného o tom, že v prípade zastavenia konania z dôvodu späťvzatia žaloby nie je vyriešená otázka jeho postavenia ako dlžníka zo spotrebiteľského vzťahu, čo môže mať význam pre jeho evidovanie v registri dlžníkov so všetkými z toho vyplývajúcimi dôsledkami. V prípade rozhodnutia vo veci samej, za predpokladu preukázania, že podpisy na zmluve mu nepatria, je právne postavenie žalovaného aj v tomto ohľade vyriešené, pretože nemohol mať postavenie dlžníka zo zmluvy, ktorú neuzavrel. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď späťvzatie žaloby nepripustil.

44. Žalobca v odvolaní namietal, že vykonanie znaleckého dokazovania nebolo nevyhnutné a vo vzťahu žalovanej sume (300,-Eur s prísl.) bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti konania a nebol preto daný dôvod na nezastavenie celého konania z dôvodu späťvzatia žaloby. Nedodržanie jedného zo základných princípov konania, a to procesnej ekonómie spôsobuje porušenie práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zakladá záver o porušení ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Podľa odvolacieho súdu v prejednávanej veci o takýto prípad nejde.

45. V čl. 2 ods. 1 CSP je definovaný jeden zo základných princípov civilného sporového konania, a to princíp právnej istoty vychádzajúci zo spravodlivej a účinnej ochrany ohrozených alebo porušených práv. Pokiaľ ako už bolo uvedené vyššie existovali v konaní vážne dôvody nepripustenia späťvzatia žaloby, potom za účelom preukázania alebo vyvrátenia tvrdení žalovaného bolo nevyhnutné vykonanie znaleckého dokazovania za účelom posúdenia pravosti podpisov na zmluve a ďalších dokladoch. Jedná sa o dokazovanie vyvolané a priamo súvisiace s obranou žalovaného a bez jeho vykonania nebolo možné rozhodnúť vo veci samej, vzhľadom na existenciu vážnych dôvodov nepripustenia späťvzatia žaloby. Takýto postup považoval odvolací súd za zodpovedajúci princípu právnej istoty a spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi stranami sporu. V prejednávanej veci vzhľadom na individuálne posúdenie skutkových okolností nemôže princíp hospodárnosti konania poprieť princíp právnej istoty. Aplikácia princípu právnej istoty a hospodárnosti konania by mali byť vo vzájomnej rovnováhe, aby nedochádzalo k porušeniu procesných práv strán sporu. Pokiaľ sú však uvedené princípy vo vzájomnej kolízii, nie je možné vyčítať okresnému súdu, keď uprednostnil princíp právnej istoty pred princípom procesnej ekonómie, ako to konštatoval aj v uznesení o nepripustení späťvzatia žaloby (bod. 10 odôvodnenia). Podľa odvolacieho súdu preto uvedeným postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

46. Žalobca v odvolaní voči druhej výrokovej vete, ktorou bol žalovanému priznaný nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi namietal, že nebol daný dôvod na vydanie takéhoto rozhodnutia. S tvrdením žalobcu sa odvolací súd nestotožnil.

47. Ako uviedol samotný žalobca v odvolaní, rozhodovanie o náhrade trov konania je založené na zásade úspechu vo veci samej. Okresný súd rozhodol tak, že žalobu zamietol, z čoho vyplýva, že žalovaný mal v konaní procesný úspech v celom rozsahu, a preto pri aplikácii zásady úspešnosti v konaní rozhodol okresný súd správne a v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP, keď žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Ich výška bude určená v samostatnom rozhodnutí vydaného vyšším súdnym úradníkom. Keďže o nároku na náhradu trov konania voči Slovenskej republike rozhodol súd prvej inštancie samostatne v treťom výroku, potom v druhom výroku rozhodol o tých trovách žalovaného, ktoré mu v konaní prípadne vznikli mimo nákladov uhradených znalcovi za vypracovanie znaleckého posudku. Druhou výrovkou vetou napadnutého rozhodnutia okresný súd rozhodol o nároku

na náhradu trov konania žalovaného ako strane úspešnej. Keďže druhá výroková veta o priznaní nároku na náhradu trov konania žalovanému ako strane úspešnej je v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP, je napadnuté rozhodnutie aj v druhej výrokovej vete správne. Iné odvolacie dôvody žalobca voči druhej výrokovej vete neuviedol. Odvolací súd preto napadnuté rozhodnutie potvrdil aj v druhej výrokovej vete podľa § 387 ods. 1 CSP.

48. V tretej výrokovej vete napadnutého rozhodnutia rozhodol okresný súd tak, že Slovenská republika má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Rozhodnutie v tejto časti odôvodnil tým (bod 21. napadnutého rozhodnutia), že sa jedná o znalečné vyplatene znalcovi z rozpočtových prostriedkov, pretože žalovanému nebolo možné uložiť povinnosť zaplata preddavku na tieto trovy, keďže mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov. Uviedol, že CSP neupravuje náhradu trov konania štátu a o týchto trovách je potrebné rozhodovať analogicky podľa § 255 ods. 1 CSP podľa procesného úspechu strán sporu. Keďže žalobca bol neúspešný, priznal Slovenskej republike nárok na náhradu týchto trov voči žalobcovi. S uvedeným postupom v prejednávanej veci odvolací súd, aj keď s určitými výhradami, súhlasí.

49. Žalobca v odvolaní voči tretej výrokovej vete namietal, že vzhľadom k hodnote sporu, nákladnosti obstarania a vykonania znaleckého posudku, bolo vykonanie takéhoto dôkazu neúčelné v rozpore so zásadou hospodárnosti konania a nestotožnil sa s právnym názorom súdu, na základe ktorého priznal žalovanému a tiež Slovenskej republike nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

50. Ako už bolo uvedené vyššie podľa odvolacieho súdu postupoval okresný správne a v súlade so zásadou právnej istoty strán sporu podľa čl. 2 CSP, keď nepripustil späťvzatie žaloby a v konaní pokračoval vydaním rozhodnutia vo veci samej. Ako tiež už bolo uvedené na rozhodnutie vo veci samej, vzhľadom na procesnú obranu žalovaného, bolo nevyhnutné vykonanie znaleckého dokazovania. Aj keď náklady na jeho vykonanie prevyšovali žalobcom uplatnenú pohľadávku, z dôvodu zásady právnej istoty a princípu spravodlivého usporiadania práv, nebolo možné bez jeho vykonania rozhodnúť vo veci. Uprednostnenie princípu právnej istoty, ako to realizoval okresný súd, pred princípom hospodárnosti konania je v prejednávanej veci namieste a zodpovedá spravodlivému usporiadaniu veci. Na námietku žalobcu o neúčelnosti vykonania znaleckého dokazovania odvolací súd preto neprihliadol, pretože postup okresného súdu zodpovedá princípu právnej istoty.

51. Priznanie nároku voči žalobcovi na náhradu trov vzniknutých v súvislosti so znaleckým dokazovaním je v súlade aj so zásadou úspechu v konaní. Žalobca bol v konaní neúspešný a je preto povinný znášať tieto trovy podľa § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade nie je možné prihliadať ani na tvrdenie žalobcu o zavinení vzniku týchto trov a posudzovania platenia trov samostatne, a to aj bez ohľadu na úspech strany v konaní odvolávajúcej sa pritom na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 78/03, sp. zn. III. ÚS 481/2015 a sp. zn. IV. ÚS 83/2018. Citované rozhodnutia sa týkajú iného skutkového základu, a to nepriznania časti uplatnených trov právneho zastúpenia z dôvodu ich neúčelnosti, napriek úspechu strany v spore. Napriek uvedenému je na prejednávanej veci plne aplikovateľný záver Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 481/2015 zo dňa 06.10.2016 podľa ktorého: „Trovy vynaložené účastníkom konania v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému tvrdenému nároku.“

52. V prejednávanej veci trovy znaleckého dokazovania boli v príčinnej súvislosti s procesným postojom žalovaného k predmetu konania (tvrdenie o absencii jeho podpisov na zmluve) a ich vynaložením sa sledovala táto procesná ochrana proti tvrdenému nároku žalobcu. Trovy znaleckého dokazovania boli preto v súlade so zásadou právnej istoty strán sporu a boli v priamej príčinnej súvislosti s procesnou obranou žalovaného. Pri posudzovaní ich účelnosti z hľadiska ich výšky k predmetu sporu postupoval okresný súd správne, keď uprednostnil princípu právnej istoty.

53. Odvolací súd sa zaoberal aj otázkou platenia a náhrady trov konania, v danom prípade trov znaleckého dokazovania. Úprava trov konania a ich náhrad podľa Civilného sporového poriadku na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy podľa Občianskeho súdneho poriadku neobsahuje ustanovenie obdobné § 141 ods. 4 O.s.p., podľa ktorého platilo, že trovy dôkazu, ktoré neboli kryté preddavkom, hradil štát. Úprava CSP neobsahuje ani úpravu obdobnú v ust. 148 ods. 1 O.s.p., podľa ktorej mal štát podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil.

Pokiaľ je v danom prípade predmetom riešenia otázka náhrady trov znaleckého dokazovania, keď zloženie preddavku na trovy znaleckého dokazovania žalovanému ako strane, ktorá toto dokazovanie navrhla, nemohlo byť uložené, pretože žalovaný bol oslobodený od súdnych poplatkov v zmysle § 253 ods. 2 CSP, vzniká potom otázka vyriešenia krytia náhrad znaleckého dokazovania, keďže inak povinne preddavkové trovy dôkazu nie sú hradené a kryté zo zloženého preddavku. V prejednávanom prípade vzhľadom na absenciu úpravy o úhrade trov znaleckého dokazovania, ktoré nie sú kryté preddavkom, je potrebné v zmysle čl. 4. ods. 1 a analogického použitia § 258 CSP dospieť k záveru, že znášanie týchto trov dôkazu je potrebné posudzovať v kontexte ust. § 253 a § 262 CSP. Ako bolo uvedené vyššie, v rámci úpravy trov konania podľa CSP už trovy konania neznáša štát (napr. zn. II. ÚS 236/2019 zo dňa 12.9.2019). Výsledkom konania preto nemôže byť stav, v dôsledku ktorého by mal štát znášať trovy znaleckého dokazovania aj keď nová právna úprava nepozná inštitút náhrady trov konania štátu.

54. Otázku, kto znáša trovy dôkazov je potrebné posudzovať v kontexte ust. § 253 a § 262 CSP. V zásade prichádzajú do úvahy dve riešenia. Trovy dôkazu znáša strana prostredníctvom preddavkovej povinnosti, v takom prípade rozhoduje súd o priznaní svedočného a znaleckého podľa § 258 CSP, t. j. iba v prípade, ak sú trovy dôkazu kryté preddavkom. Druhým riešením (v prípade absencie preddavku) je priznanie týchto trov podľa § 262 CSP tým spôsobom, že súd uloží strane, aby tieto trovy nahradila oprávnenej osobe (svedkovi, znalci a podobne). Pri znalcoch je potrebné pri výške náhrady postupovať v spojitosti v intenciiach § 260 CSP (viď Števíček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomášovič a kol.: Civilný sporový poriadok, Veľké komentáre C.H.Beck, 2016, str. 950, rovnako aj uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 236/2019 zo dňa 12.09.2019).

55. Keďže v prejednávanej veci nebolo možné žalovanému uložiť povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania z dôvodu jeho oslobodenia od súdneho poplatku (§ 253 ods. 2 CSP), správne mal okresný súd postupovať tak, že znalci prizná voči žalobcovi ako neúspešnej strane nárok na náhradu trov znaleckého dokazovania. Vzhľadom k tomu, že CSP neobsahuje ustanovenie obdobné § 141 ods. 4 O.s.p., podľa ktorého platilo, že trovy dôkazu, ktoré neboli kryté preddavkom, hradil štát, nebol postup okresného súdu o platení vyúčtovaných trov znaleckého dokazovania z rozpočtových prostriedkov štátu správny. Vychádzajúc však z existujúceho stavu (úhrada trov znaleckého z rozpočtových prostriedkov) a vzhľadom na existujúcu úpravu civilného sporového poriadku, podľa ktorej trovy znaleckého dokazovania nemôže znášať štát, ale vždy zaťažujú procesne neúspešnú stranu sporu (resp. ak procesný úspech nie je možné určiť, zaťažujú stranu, ktorá tento dôkaz navrhla alebo bol vykonaný v jej prospech), potvrdil odvolací súd aj tretiu výrokovú vetu napadnutého rozhodnutia o priznaní nároku Slovenskej republiky voči žalobcovi na náhradu trov konania v súvislosti s trovami znaleckého dokazovania, ktoré platil. Tretia výroková veta napadnutého rozhodnutia zodpovedá povinnosti žalobcu ako neúspešnej strany sporu znášať trovy znaleckého dokazovania v súvislosti zo zásadou úspechu v konaní podľa § 255 ods. 1 CSP. Prijímateľom uvedenej náhrady od žalobcu nebude priamo oprávnená osoba, ktorej takýto nárok vznikol (znalec), ktorý už má svoj nárok uspokojený z rozpočtových prostriedkov štátu, ale Slovenská republika, z ktorej prostriedkov bol tento nárok uhradený v priebehu konania namiesto žalobcu.

56. Za stavu keď okresný súd v priebehu konania z rozpočtových prostriedkov uhradil znalečné, postupoval odvolací súd podľa čl. 4 ods. 1 CSP analogicky s použitím § 255 ods. 1 CSP pri rozhodovaní o povinnosti žalobcu ako neúspešnej strany znášať trovy znaleckého dokazovania uhradených z rozpočtových prostriedkov s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti (neúspech žalobcu v konaní) a princípy, na ktorých spočíva tento zákon (neúspešná strana sporu znáša trovy konania a naopak vo všeobecnosti štát ich neznáša). Odvolací súd preto podľa § 387 CSP potvrdil aj tretiu výrokovú vetu napadnutého rozhodnutia, ktorou bol Slovenskej republike priznaný nárok na náhradu trov konania v súvislosti so znaleckým dokazovaním voči žalobcovi ako neúspešnej strane v spore.

57. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania sa odvolací súd riadil ust. § 396 ods.1 CSP s použitím § 255 ods.1 CSP a § 262 ods.1 CSP a hoci bol žalovaný v odvolacom konaní úspešný, nepriznal mu nárok na ich náhradu voči žalobcovi, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

58. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).